

Dosarul nr.1r-495/24
Buiucani)
1-23061352-02-1r-20052024
Gheorghe

Judecătoria Chişinău (sediul
Judecător: Balan

D E C I Z I E

20 noiembrie 2024
Chişinău

mun.

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău, în componenţa:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecător
Judecători
Denis

Spoială Alexandru
Chiroşca Igor şi Băbălău

a judecat, în lipsa participanţilor la proces, în ordine de recurs, recursul procurorului în Procuratura Generală pentru exercitarea atribuţiilor de procuror pentru misiuni speciale, Coreţchii Alexandr declarat împotriva sentinţei Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) nr.1-1063/2023 din 22 aprilie 2024, în cauza penală privind învinuirea lui:

Berlinschi Ruslan *****, născut la ***** în satul ***** raionul *****, cetăţean al Republicii Moldova, IDNP *****, studii superioare, administrator al SRL „*****” şi SRL „*****”, supus militar, divorţat, domiciliat în mun. Chişinău, str. ***** (anterior în mun. Chişinău, s*****), fără antecedente penale,

pentru săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (3), art. 223 lit. c) din Codul penal,

în cadrul examinării cauzei penale de învinuire a lui Berlinschi Ruslan ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (3), art. 223 lit. c) din Codul penal, a lui Lungu Vladimir ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) şi art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal, a Alinei ***** Botnariuc în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) şi art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal, a lui Dermenji Veaceslav ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), art. 327 alin.(2) lit. b¹) şi art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal şi a Angelei ***** Savca în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) şi art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal.

Termenul de examinare a cauzei *în prima instanță*: 14 iulie 2023 - 22 aprilie 2024; *în instanța de recurs*: 20 mai 2024 – 20 noiembrie 2024.

Procedura de citare legal executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar și a argumentelor prezentate de părțile procesului, Colegiul penal –

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-1063/2023 din 22 aprilie 2024, s-a încetat cauza penală în partea ce ține de învinuirea lui Berlinschi Ruslan ***** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (3), art. 223 lit. c) din Codul penal în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) din Codul de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală. S-a lăsat fără examinare acțiunea civilă în procesul penal a Inspectoratului pentru Protecția Mediului împotriva lui Berlinschi Ruslan ***** și a-i explica dreptul de a se adresa în judecată pe calea procedurii civile. S-a trecut în contul statului cheltuielile judiciare în cuantumul în care urmau a fi încasate de la Berlinschi Ruslan ***** în cazul stabilirii în modul corespunzător a vinovăției lui în comiterea faptelor incriminate de către organul de urmărire penală. S-a păstrat la materialele cauzei toate mijloacele materiale de probă, asupra acestora urmând a se pronunța instanța de judecată, care va soluționa fondul cauzei în privința inculpaților Lungu Vladimir *****, Botnariuc Alina *****, Dermenji Veaceslav Mihail, Savca Angela *****. S-a disjunctat de la prezenta cauză penală de învinuire a lui Berlinschi Ruslan ***** în conformitate cu art. 42 alin. (2), (3), art. 223 lit. c) din Codul penal, a lui Lungu Vladimir ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal, a Alinei ***** Botnariuc în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal, a lui Dermenji Veaceslav ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal și a Angelei ***** Savca în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal, cauza penală de învinuire a lui Lungu Vladimir ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal, a Alinei ***** Botnariuc în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin. (5), art. 223 lit. c) din Codul penal, a lui Dermenji Veaceslav ***** în conformitate cu art. 42 alin.(2), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal și a Angelei ***** Savca în conformitate cu art. 42 alin.(2), (5), art. 327 alin.(2) lit. b¹) și art. 42 alin.(5), art. 223 lit. c) din Codul penal și s-a trimis în direcția de evidență și documentare

procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) pentru înregistrarea în PIGD și atribuirea numărului de înregistrare respectiv.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a menționat că, de către organul de urmărire penală, inculpatul Berlinschi Ruslan ***** se învinuiește în aceea că el, „fiind o persoană investită prin lege cu obligațiuni de a respecta cerințele securității ecologice și care gestiona organizațiile comerciale - Societatea cu Răspundere Limitată „*****” și Societatea cu Răspundere Limitată „*****”, în participație cu persoanele publice, fiind organizatorul și autorul infracțiunii, adică persoana care a organizat săvârșirea infracțiunii menționate, a dirijat realizarea ei și a săvârșit în mod nemijlocit fapta prevăzută de legea penală, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, ignorând prevederilor art. 37 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căreia fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive, a comis încălcarea cerințelor securității ecologice la construcția/reconstrucția, punerea în exploatare, precum și la exploatarea Minihidrocentralei cu numărul cadastral *****, amplasată pe fluviul „Răut”, în extravilanul comunei *****, raionul Telenești, fapt care a provocat în perioada anilor 2017-2022 pieirea în masă a animalelor, adică o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală în următoarele circumstanțe.

3. Astfel, în perioada lunilor aprilie-august 2017, cet. Ruslan Berlinschi, fiind administrator și unic fondator al Societății cu Răspundere Limitată „*****” (IDNO *****) și al Societății cu Răspundere Limitată „*****” (IDNO *****), purtând potrivit art. 22 alin.(1) lit. b) din Legea nr. 721 din 02.02.1996 răspunderea de îndeplinirea obligațiilor principale referitoare la calitatea construcțiilor, și anume obținerea certificatului de urbanism, autorizației de construire și avizelor prevăzute de lege, urmărind scop de profit urmare a implementării proiectului de producere și vânzare a energiei electrice din surse regenerabile (hidroenergie) prin reconstrucția și reutilizarea tehnologică a minihidrocentralei electrice, amplasată pe râul Răut în hotarele administrativ- teritoriale ale comunei *****, raionul Telenești, contrar prevederilor art. 6 alin.(2) lit. c) al Legii privind expertiza ecologică de stat și art. 23 alin.(1) lit. c) al Legii privind protecția mediului înconjurător, conform cărora, sunt supuse în mod obligatoriu expertizei ecologice de stat noile proiecte, programe, planuri și scheme, vizând alimentarea cu căldură, apă, gaze, energie electrică a populației, precum și reconstrucția cursurilor de apă, a construcțiilor hidrotehnice, art. 13 alin.(2) lit. c) al Legii cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, potrivit căruia, în zonele de protecție a apelor se interzice, fără a avea acordul de mediu emis în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului sau, după caz, avizul expertizei ecologice de stat emis în

conformitate cu Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, desfășurarea lucrărilor de astupare a lacurilor din luncă și a brațelor părăsite, efectuarea lucrărilor de regularizare a cursului râului, montarea comunicațiilor, executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice, art. 16 alin.(2), art. 18, art. 22, art. 24, art. 28, art. 59 și art. 72 alin.(3) din Codul subsolului, conform cărora extragerea zăcămintelor minerale se poate efectua doar în baza contractului de folosință a sectorului de subsol, încheiat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, perimetrului minier, planurilor de dezvoltare a lucrărilor miniere, proiectelor tehnice și de recultivare a terenurilor, coordonate cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, precum și a art. 28 alin.(4) din Codul subsolului, potrivit căruia extragerea, până la o adâncime de 5 metri, a rocilor sedimentare, a celor neconsolidate, a argilei, a argilei nisipoase, a nisipului argilos pentru construcția, reparația, modernizarea și extinderea drumurilor publice, a căilor ferate, a digurilor de protecție contra inundațiilor, pentru prevenirea, stoparea și lichidarea consecințelor proceselor geologice periculoase se efectuează fără atribuirea subsolului în folosință, în baza proiectelor de execuție coordonate cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, supuse expertizei ecologice de stat sau evaluării impactului asupra mediului, cu încălcarea art. 12 la Legii regnului animal, nr. 439/1995, potrivit căruia proiectarea și executarea lucrărilor de extracția zăcămintelor, construcția diferitelor obiective, amplasarea canalelor, barajelor etc. pot fi efectuate cu informarea prealabilă scrisă a organelor de resort, a opiniei publice, anexând lista de măsuri preconizate, fiind permis în baza autorizației eliberate de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, cu încălcarea art. 80 din Codul funciar nr. 828/1991, potrivit căruia planificarea, proiectarea, amplasarea, construcția și darea în exploatare a obiectelor, edificiilor și amenajărilor noi și celor reconstruite, precum și implementarea unor tehnologii noi ce influențează negativ starea terenurilor se efectuează numai dacă, în prealabil, activitățile planificate au fost supuse procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului sau dacă documentația de proiect a fost supusă expertizei ecologice de stat în conformitate cu Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, cu ignorarea prevederilor art. 38 alin.(1) lit. b) al Legii nr. 149 din 08.06.2006 privind fondul piscicol, piscuitul și piscicultura, potrivit căruia se interzice construcția de zăgazuri și diguri continue pe râuri, afluenți și canale, realizarea lucrărilor de adâncire pentru preîntâmpinarea calamităților naturale, scurgerile de apă din bălți și lacuri fără a supune în prealabil aceste activități procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului sau, după caz, unei expertize ecologice de stat în conformitate cu Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, respectiv, aceste lucrări se permit numai în baza acordului de mediu sau, după caz, în baza avizului expertizei ecologice de stat, cu respectarea

condițiilor și măsurilor de protecție a mediului stabilite în aceste acte, cu încălcarea prescripției Inspectoratului Ecologic din 30.03.2017, întocmit în baza actului de control nr. ***** prin care administratorul Ruslan Berlinschi a fost revendicat de a elabora proiectul privind reconstrucția obiectului hidrotehnic și supunerea în mod obligatoriu expertizei ecologice de stat și coordonare în scris cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și cu autoritatea centrală pentru sănătate, documentației privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător și documentației de proiect, efectuarea lucrărilor de regularizare a cursului râului, executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice în conformitate cu prevederile art. 13 alin.(2) lit. c) al Legii nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, fiind suspendată efectuarea lucrărilor de reutilare și reconstrucție a construcției hidrotehnice până la înlăturarea neajunsurilor menționate, ilegal, în lipsa actelor permissive, avizelor și studiilor de fezabilitate necesare și nefiind respectate prevederile legislației în domeniul ocrotirii naturii, încălcând astfel cerințele securității ecologice, a efectuat lucrările neautorizate de construcție și reconstrucție a obiectului hidrocentralei cu numărul cadastral *****, monument istoric înscris cu numărul 1466 în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, imobilul care a fost nefuncțional și practic distrus, fără careva coordonări, acorduri, permisiuni cu proprietarul bunului imobil - Primăria comunei *****, raionul Telenești și a acordurilor cu Agenția „Apele Moldovei” și Agenția Proprietăți Publice, fiind dispusă și săparea unui canal de deviere cu lungimea de 112 metri și lățimea de 7 metri, după care a redirecționat în acesta apa râului Răut din cursul natural prin astuparea cu substanțe minerale utile de calcar brut pentru construcție în volum de 660 m³, extrase neautorizat din fosta carieră a colhozului, situată în extravilanul sat. *****, raionul Telenești, construind astfel un baraj de blocare a apelor cu o suprafață de 660 m².

4. În pofida prescripției imperative a Inspectoratului ecologic de stat din 30.03.2017, legalitatea actului fiind menținută de către instanța de judecată, precum și a prevederilor legislației în vigoare, lucrările de construcție, reconstrucție a obiectului „Minihidrocentralei” au fost executate în perioada anilor 2016-2017, ilegal, de însuși Societatea cu Răspundere Limitată „*****” condusă de administratorul Ruslan Berlinschi și de către Societatea cu Răspundere Limitată „*****” în baza contractului nr. 1-AC din 06.06.2016, în lipsa autorizației de construire, avizelor necesare, actelor permissive obligatorii în domeniul mediului și documentației de proiect verificată, coordonată și avizată conform prevederilor legislației în vigoare. La fel, nici procesul-verbal de recepție finală nu a fost întocmit și semnat conform prevederilor legale, fapt constatat de instanțele judiciare, prin decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, menținută prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 29 mai 2019.

5. La rândul său, cet. Lungu Vladimir *****- șef Secție, Inspecție pentru Protecția Mediului Telenești, promițând dinainte că va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele și instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia, în pofda faptului că administratorul Ruslan Berlinschi a încălcat prevederile legislației privind securitatea cerințelor ecologice, în perioada anilor 2016-2022, nu a verificat executarea prescripției, nu a constatat și nu a întocmit nici un proces-verbal de constatare a contravenției, nu a întreprins alte acțiuni necesare conform obligațiilor de serviciu, în acest sens contribuind la comiterea infracțiunii ecologice în calitate de complice.

6. Conform raportului de expertiză judiciară CNEJ nr. 1333-1342 din 26.07.2022, la reconstrucția construcției hidrotehnice „Minihidrocentrală”, amplasată pe fluviul „Răut”, în extravilanul comunei *****, raionul Telenești, nu s-au respectat prevederile actelor normative în vigoare ce reglementează domeniul construcțiilor și în special în domeniul ocrotirii naturii.

7. Potrivit raportului Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale nr. 09-21-026 din 10 aprilie 2017 privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor miniere, prejudiciul cauzat mediului a constituit 223080 lei, iar potrivit Buletinului de încercări întocmit de Centrul Investigații Ecologice din cadrul Agenției Ecologice Bălți nr. 33 din 02 mai 2017, în rezultatul acțiunilor ilegale ale administratorului Societății cu Răspundere Limitată „*****”, resurselor de sol i-a fost cauzat prejudiciu în valoare de 106392 lei, în total 329472 lei.

8. În continuare, cet. Berlinschi Ruslan, în lipsa autorizației de funcționare eliberată de autoritatea publică locală, în lipsa acordului de mediu și a documentației privind evaluarea impactului asupra mediului, în lipsa autorizației speciale de folosire a apei, actului permisiv obligatorii conform anexei nr. 1 a Legii nr. 160/2021 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, fiind administrator și unic fondator al Societății cu Răspundere Limitată „*****” și al Societății cu Răspundere Limitată „*****”, știind despre pericolul asupra mediului înconjurător a construcției/reconstrucției, punerii în exploatare și exploatarea „Minihidrocentralei” și a faptului că, conform art. 32 lit. e) al Legii privind protecția mediului înconjurător, nr. 1515/1993, agenții economici, indiferent de forma de proprietate, sunt obligați să asigure supravegherea permanentă a construcțiilor și instalațiilor în cursul funcționării lor, urmărind scopul de a acumula cât mai rapid volumul necesar de apă pentru a pune în funcțiune construcția hidrotehnică și a obține profit, încălcând cerințele securității ecologice la exploatarea obiectivului vizat, ilegal, în lipsa avizului și coordonării Inspectoratului Ecologic de Stat, Agenției „Apele Moldovei”, Agenției Proprietăți Publice, în perioada 25-31 august 2017, a dispus neautorizat la construcția hidrotehnică din extravilanul satul *****, raionul Telenești, stoparea definitivă a debitului apelor râului Răut pe o perioadă de aproximativ 2-3 zile, ca rezultat pe

segmentul râului cuprins între construcțiile hidrotehnice din satele ***** și *****, raionul Telenești, apele au secăt pe o distanță de aproximativ 6 km, având ca consecință provocarea pieirii în masă a peștilor și perturbarea activității obiectivului acvatic.

9. Conform calcului efectuat de către specialiștii Serviciului piscicol din cadrul Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în comun cu specialiștii Institutului de Zoologie al Academiei de Științe al Moldovei nr. 2021-07 din 26.10.2018, valoarea prejudiciului total cauzat resurselor biologice acvatice în bazinul piscicol natural a râului Răut de la barajul construit ilegal din satul *****, raionul Telenești și până la podul care face legătură între satele ***** și Vadul-Leca, raionul Telenești, constituie 159520,46 lei.

10. În continuare, conștientizând pericol social sporit al acțiunilor sale, prelungind acțiunile sale infracționale, știind despre pornirea procesului penal pe circumstanțele menționate mai sus și despre faptul că au fost provocate consecințele grave ecologice, inclusiv și pierirea în masă a animalelor (peștilor), în lipsa autorizației de construire, autorizației speciale de folosire a apei, avizelor necesare, actelor permissive obligatorii în domeniul mediului și documentației de proiect verificată, coordonată și avizată conform prevederilor legislației în vigoare, administratorul SRL „*****” Ruslan Berlinschi, urmărind scopul de îmbogățire și punerii în exploatare a hidrocentralei, la 20.09.2017 a semnat cu Inspectoratul Energetic de Stat Actul de corespundere nr. 161 pentru minihidrocentrala electrică menționată, fiind încheiat la 01.09.2017 cu SRL „Dexador” contract de deservire a instalațiilor electrice. La fel, a fost încheiat la 30.03.2018 cu SA „Energocom” contractul nr. 250318 privind achiziționarea energiei electrice produse din sursele regenerabile, minihidrocentrala fiind funcțională începând cu luna aprilie 2018 până la data provocării repetate a pieririi în masa a animalelor.

11. În perioada 01 aprilie 2018 - 13 mai 2021, SRL „*****” condusă de învinuitul Berlinschi Ruslan a activat în lipsa actului permisiv - autorizația specială de folosirea a apei, iar începând cu data de 13 mai 2021, prin abuz de serviciu comisă de persoanele publice, contrar prevederilor legale, a fost obținută această autorizație.

12. Astfel, directorul Agenției de Mediu, Dermenji Veaceslav, cet. Savca Angela - specialist principal al Direcției reglementare și acte permissive de mediu a Agenției de Mediu, cet. Lungu Vladimir *****- șef Secție, Inspekția pentru Protecția Mediului Telenești și Botnariuc Alina - șef al Direcției control gestionarea resurse de apă și aer atmosferic al Inspectoratului pentru Protecția Mediului, fiind persoane publice, cărora într-o instituție de stat le-a fost acordat permanent, prin numire, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, cu încălcarea prevederilor art. 37 din Constituție Republicii Moldova, potrivit căreia fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive, în perioada martie-

mai 2021, intenționat, după un plan bine chibzuit, împărțind între ei rolurile, în scopul realizării altor interese personale și în interesul unei terțe persoane - SRL „*****”, au comis în participație abuz de serviciu și au contribuit la comiterea infracțiunii ecologice în următoarele circumstanțe.

13. Astfel, cet. Savca Angela *****, deținând funcția de specialist principal al Direcției reglementare și acte permissive de mediu, în temeiul ordinului directorului Agenției de Mediu nr. 14 din 09 noiembrie 2018, în atribuțiile căruia intră, potrivit pct. 11.2.1 și 11.2.2 a Fișei de post nr. 39 din 25.01.2019, studierea, analiza materialelor parvenite și confruntarea lor cu legislația în vigoare, perfectarea și eliberarea Autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, în perioada lunii martie 2021, intenționat, în scopul realizării intereselor personale și în interesul unei terțe persoane - SRL „*****”, fiind specialist în domeniu și purtând răspundere conform fișei de post sus menționate pentru conformitate, veridicitate a actelor elaborate, de aplicarea corectă în activitatea sa a cerințelor actelor legislative, normative, abuziv, cu încălcarea art. 7 pct. 3), art. 14 lit. a) al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie 2013, potrivit căruia funcționarul de la Ghișeul unic verifică corectitudinea și completitudinea cererii de eliberare a autorizației de mediu pentru folosirea specială a apei și nu acceptă spre examinare cererea de eliberare a autorizației în cazul în care cererea nu este semnată corespunzător, a primit spre examinare cererea semnată necorespunzător, în lipsa procurii sau altui act care confirmă împuternicirile, de către cet. Postică Diana, în numele SRL „*****”, reprezentată de administratorul Berlinschi Ruslan. În circumstanțele expuse cererea menționată, care nu conținea data depunerii ei, abuziv, a fost înregistrată la 18.03.2021 sub nr. *****, fiind remisă spre examinare Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Agenției „Apele Moldovei”, Agenției Supraveghere Tehnică.

14. În continuare, la 30.04.2021, cet. Lungu Vladimir *****, deținând funcția de șef Secție, Inspecția pentru Protecția Mediului Telenеști, în temeiul ordinului directorului Inspectoratului pentru Protecția Mediului nr. 278-p din 19 octombrie 2018, prin înțelegere prealabilă și împreună cu Botnariuc Alina, șef al Direcției control gestionarea resurse de apă și aer atmosferic al Inspectoratului pentru Protecția Mediului, fără a efectua o analiză obiectivă și evaluare a riscurilor, știind cu certitudine despre existența unei cauze penale pornite pe faptul încălcării regulilor securității ecologice soldate cu pierirea în masă a peștelui, conștientizând faptul că prin efectuarea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu vor fi încălcate drepturile constituționale a persoanelor la un mediu înconjurător, fiind aduse daune în proporții considerabile, încălcând principiile stipulate în art. 3 al Legii nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, știind cu certitudine despre faptul că SRL „*****” nu dispune de acte permissive la construcția/reconstrucția

minihidrocentralei din satul *****, raionul Telenești, inclusiv și în domeniul mediului, nu dispune de expertiza ecologică de stat la noile proiecte, programe, planuri și scheme, vizând alimentarea cu energie electrică a populației, precum și reconstrucția cursurilor de apă, a construcțiilor hidrotehnice, cerință stipulată în art. 6 alin.(2) lit. c) al Legii privind expertiza ecologică de stat și art. 23 alin.(1) lit. c) al Legii privind protecția mediului înconjurător, știind că agentul economic a încălcat și prevederile art. 13 alin.(2) lit. c) al Legii cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, potrivit cărora, în zonele de protecție a apelor se interzice, fără a avea acordul de mediu emis în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului sau, după caz, avizul expertizei ecologice de stat emis în conformitate cu Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, potrivit cărora desfășurarea lucrărilor de astupare a lacurilor din luncă și a brațelor părăsite, efectuarea lucrărilor de regularizare a cursului râului, montarea comunicațiilor, executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice, cu ignorarea și neglijarea prescripției Inspectoratului Ecologic din 30.03.2017, perfectat în baza actului de control nr. *****, prin care administratorul Ruslan Berlinschi a fost revendicat de a elabora proiectul privind reconstrucția obiectului hidrotehnic și supunerea în mod obligatoriu expertizei ecologice de stat și coordonare în scris cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și cu autoritatea centrală pentru sănătate, documentației privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător și documentației de proiect, efectuarea lucrărilor de regularizare a cursului râului, montarea comunicațiilor, executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice în conformitate cu prevederile art. 13 alin.(2) lit. c) al Legii nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, fiind suspendată efectuarea lucrărilor de reutilizare și reconstrucție a construcției hidrotehnice până la înlăturarea neajunsurilor menționate, fără a efectua acțiuni și măsuri necesare potrivit art. 51 și art. 191 al Legii nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, au întocmit la sediul mun. Chișinău, *****, 9, formal un proces-verbal de control *****, în care intenționat și abuziv, au tăinuit și nu au indicat faptele menționate mai sus, precum și consecințele grave ecologice asupra mediului ambiant survenite în anul 2017, soldate cu pieire în masă a animalelor.

15. Procesul-verbal menționat a fost prezentat cet. Savca Angela ***** - specialistului principal al Direcției reglementare și acte permissive de mediu a Agenției de Mediu care, știind cu certitudine despre normele imperative a legislației în vigoare și a faptului că prin aceasta vor fi încălcate drepturile constituționale a persoanelor la un mediu înconjurător, fiind aduse daune în proporții considerabile, cu încălcarea pct. 6.2.6 al Conceptului tehnic al Platformei comune privind autorizarea de mediu pentru folosința specială a apei, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie

2013, potrivit căruia, pe parcursul examinării dosarului depus de solicitantul de autorizație de utilizare a apei pentru generarea de energie hidro-electrică, autoritățile implicate vor perfectă și atașa la dosarul solicitantului de autorizație de mediu pentru folosință specială a apei următorul set de documente: actul de control al autorității de mediu, avizul Agenției „Apele Moldovei”, avizul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, avizul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, în lipsa avizelor menționate și a expertizei ecologice sau de evaluare a impactului asupra mediului cerute de lege, în lipsa documentului care atestă dreptul de folosință asupra terenului pe care este situat corpul de apă și în lipsa anunțului afișat la primăria din localitatea comunei *****, raionul Telenești, cu privire la solicitarea eliberării autorizației de mediu pentru folosință specială a apei, condiții obligatorii prevăzute la art. 25 alin.(2) lit. a) și alin.(4), art. 27 alin.(2), (3) al Legii apelor, nr. 272 din 23.12.2011, abuziv, în sediul din mun. Chișinău, *****, tăinuind faptele menționate, relevante pentru obținerea Autorizației de Mediu pentru folosirea specială a apei, a perfectat proiectul Autorizației de mediu pentru folosință specială a apei, cu numărul de înregistrare ***** din data de 13.05.2021, cu datele incomplete și formale, fiind prezentată spre aprobare directorului Agenției de Mediu.

16. Astfel, la 13.05.2021, directorul Agenției de Mediu, Dermenji Veaceslav, în atribuțiile căruia intra, potrivit Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549 din 13.05.2018, organizarea și conducerea activității Agenției, semnarea actelor pe subiectele ce țin de activitatea Agenției, exercitarea altor atribuții corespunzătoare cu funcțiile atribuite, în conformitate cu prevederile actelor legislative speciale ce reglementează relațiile în subdomeniile sau în sferele de activitate, potrivit pct. 4.6 al Conceptului tehnic al Platformei comune privind autorizarea de mediu pentru folosință specială a apei, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie 2013, examinarea cererii parvenite din partea solicitanților autorizației de mediu pentru folosință specială a apei și aprobarea/respingerii cererii de eliberare a autorizației, fiind persoană publică, căruia într-o instituție de stat i-a fost acordat permanent, prin numire, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, cu încălcarea prevederilor art. 37 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căreia fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive, intenționat, în scopul realizării intereselor personale și în interesul unei terțe persoane - SRL „*****”, știind cu certitudine că cererea cu privire la eliberarea Autorizației de Mediu pentru folosință specială a apei nu este semnată corespunzător, cu încălcarea art. 7 pct. 3), art. 14 lit. a) al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosință specială a apei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie 2013, și că agentul economic nu dispune de acte permissive, de expertiza

ecologică sau de evaluare a impactului asupra mediului, în lipsa tuturor avizelor cerute de lege, în lipsa documentului care atestă dreptul de folosință asupra terenului pe care este situat corpul de apă și în lipsa anunțului afișat la primăria din localitate comunei *****, raionul Telenești, cu privire la solicitarea eliberării autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, condiții obligatorii prevăzute la art. 25 alin.(2) lit. a) și alin.(4), art. 27 alin.(2), (3) al Legii apelor, nr. 272 din 23.12.2011, pct. 6.2.6 al Conceptului tehnic al Platformei comune privind autorizarea de mediu pentru folosința specială a apei, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie 2013, ignorând aceste prevederi a legii, conștientizând că prin activitatea agentului economic vor fi pricinuite daune considerabile ecosistemului natural și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice, având ca temei procesul-verbal de control ***** întocmit formal, cu date vădit denaturate, în sediul din mun. Chișinău, *****, a semnat și a eliberat abuziv și contrar prevederilor legale actul permisiv - Autorizația de Mediu pentru folosirea specială a apei nr. *****.

17. Conform pct. 14 a Regulamentului menționat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, directorul, în limitele împuternicirilor atribuite, poartă răspundere pentru deciziile luate și pentru activitatea subdiviziunii, iar potrivit art. 12 al Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, persoanele responsabile din cadrul autorităților emitente sânt sancționate contravențional și/sau trase la răspundere penală, conform legii, în limita faptelor, pentru nerespectarea prezentei legi.

18. Astfel, persoanele publice menționate mai sus, prin acțiunile sale comune, au comis în complicitate abuz de serviciu și au contribuit la comiterea infracțiunii ecologice, promițând dinainte că îl va favoriza pe infractor, prezentând date incomplete și formale, tăinuind unele fapte relevante pentru obținerea Autorizației de Mediu pentru folosirea specială a apei, eliberând abuziv și actul permisiv menționat.

19. La fel, cet. Berlinschi Ruslan, continuând acțiunile sale infracționale, fiind administrator și unic fondator al Societății cu răspundere Limitată „*****” și al Societății cu Răspundere Limitată „*****”, conștientizând asupra pericolului asupra mediului înconjurător a construcției/reconstrucției, punerii în exploatare și la exploatarea „Minihidrocentralei”, urmărind scopul de a acumula cât mai rapid volumul necesar de apă pentru a pune în funcțiune construcția hidrotehnică și a obține profit, încălcând cerințele securității ecologice la exploatarea obiectivului vizat, ilegal, în lipsa avizului și coordonării Inspectoratului pentru protecția Mediului, Agenției „Apele Moldovei”, Agenției Proprietăți Publice, la începutul lunii iulie 2022, a dispus neautorizat la construcția hidrotehnică din extravilanul satul *****, raionul Telenești stoparea definitivă a debitului apelor râului Răut, ca rezultat pe segmentul râului cuprins între construcțiile hidrotehnice din satele ***** și *****, raionul Telenești, apele au secat, având ca consecință provocarea pieirii în masă a peștilor și perturbarea

activității obiectivului acvatic.

20. Astfel, eliberarea abuzivă a actului permisiv, punerea în exploatare și respectiv exploatarea construcțiilor, obiectului minihidrocentralei de către SRL „*****”, în perioada lunii iulie 2022 a adus la pierirea resurselor piscicole ale râului Răut, stabilite la data de 07 iulie 2022 de către Inspectoratul pentru protecția mediului, în consecință, fiind pricinuită o daună considerabilă în mărime totală de 1053000 lei.

21. Urmare a faptelor ilegale menționate supra, prin acțiunile comune a învinutului Berlinschi Ruslan cu persoanele publice indicate mai sus, ultimii contribuind la săvârșirea infracțiunii ecologice prin acordare de mijloace și instrumente, înlăturare de obstacole, promițând dinainte că vor favoriza pe infractor, vor tăia mijloacele și instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia, a fost cauzată dauna în proporții considerabile și deosebit de mare drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

22. Potrivit raportului de expertiză judiciară CNEJ nr. 1515-1564 din 17.08.2022, reconstrucția și funcționarea minihidrocentralei SRL „*****” pe râul Răut, sectorul satul ***** - satul *****, raionul Telenești, au provocat și provoacă până în prezent schimbări negative asupra florei și faune (inclusiv ihtiofaunei) ce admit scăderea longevității organismelor vii, modificări considerabile și riscul dispariției acestui ecosistem natural.

23. Pe segmentul amplasat între hidrocentralele din satul ***** și satul *****, raionul Telenești s-au evidențiat schimbări la nivelul vegetației de luncă în zona râului Răut prin faptul că activitățile antropogene ilicite generează modificarea acestui ecosistem. Acest risc afectează factorii abiotici, flora și fauna, sănătatea și bunăstarea oamenilor. Degradarea zonei riverane și a mediului reprezintă atât un factor de risc la dezastru, cât și o cauză pentru creșterea vulnerabilității comunităților de plante.

24. Prin construcția hidrocentralelor direct pe râul Răut s-a comis încălcarea legislației apelor, cerințelor față de protecția resurselor naturale, nerespectarea condițiilor din actele permissive de mediu, cât și a indicațiilor obligatorii prescrise în actele inspectării îndeplinirii cerințelor privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale cu consecințe grave asupra mediului ambiant.

25. Una din cauzele principale ale impactului negativ asupra resurselor piscicole ale râului Răut și resurselor de sol pentru mediul înconjurător în ansamblu prezintă construcția/reconstrucția, cu încălcarea prevederilor legislației în domeniul ocrotirii naturii, a minihidrocentralei de către SRL „*****” situate pe râul Răut, extravilanul comunei *****, raionul Telenești.

26. Acțiunile iresponsabile antropice în administrarea resurselor naturale de apă au dus, în perioada lunii iulie 2022 la pierirea resurselor piscicole ale râului Răut, stabilite la data de 07 iulie 2022 de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului, în consecință, au transformat totalmente ecosistemul ceea ce înseamnă că râul suferă de o insuficiență de apă, invaziv ocupat cu plante acvatice și palustre, cu o înaltă

turbiditate nu corespunde condițiilor vitale a hidrobionților (inclusiv resurselor piscicole). Pieirea în masă a peștelui în urma secării apei determină gradul de sensibilitate și intensitatea impactului asupra ecosistemului acvatic.

27. Ca rezultat al acțiunilor antropogene constatate, la data de 07.07.2022, s-a pricinuit o daună considerabilă regnului animal, inclusiv resurselor piscicole din bazinul acvatic natural râului Răut cu mărimea prejudiciului total de 1053000 lei.

28. Art. 7, 37 al Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, stabilesc că, întreprinderea în conformitate cu legislația în vigoare, este obligată să asigure protecția mediului înconjurător. Antreprenorii și persoanele cu funcții de răspundere din întreprinderi sânt sancționate pe cale juridică pentru încălcarea prezentei Legi sau a altor legi ce reglementează antreprenorului, înființarea de întreprinderi sau activitatea acestora, în modul prevăzut de prezenta Lege și de alte acte legislative.”.

29. Acțiunile inculpatului Berlinschi Ruslan ***** au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza prevederilor art. 42 alin.(2), (3), art. 223 lit. c) din Codul penal, încălcarea cerințelor securității ecologice la construcția, punerea în exploatare, precum și la exploatarea construcțiilor industriale, a altor obiective de către persoanele responsabile de respectarea lor, faptă care a provocat pieirea în masă a animalelor.

30. Instanța de fond a menționat că, în partea pregătitoare a ședinței judiciare apărătorul inculpatului Berlinschi Ruslan *****, avocatul Bodean Valeriu, susținut de către inculpatul Berlinschi Ruslan *****, a solicitat încetarea procesului în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) din Codul de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, întrucât de către procuror au fost admise omisiuni și n-a fost respectat termenul procedural privind menținerea persoanei în calitate de bănuit.

31. Nefiind de acord cu sentința instanței de fond, procurorul în Procuratura Generală pentru exercitarea atribuțiilor de procuror pentru misiuni speciale, Corețchii Alexandr, în termen legal, a declarat recurs împotriva sentinței instanței de fond, solicitând admiterea recursului, casarea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 22 aprilie 2024 prin care s-a încetat cauza penală în partea ce ține de învinuirea lui Berlinschi Ruslan ***** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin. (2), (3), art.223 lit. c) din Codul penal în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

32. În motivarea recursului reiterând fapta infracțională reținută de organul de urmărire penală și incriminarea adusă inculpatului, acuzarea invocă, că sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 22 aprilie 2024 este vădit ilegală,

contravine principiilor naționale și internaționale ale dreptului, motivarea soluției este expusă neclar, urmând a fi casată de instanța de recurs, fiind greșit aplicată legea. Instanța de fond a ignorat principiile fundamentale ale drepturilor omului, fiind lezate drepturile constituționale ale persoanelor participante la proces, inclusiv și a părții vătămate, ilegal încetând „cauza penală” în privința inculpatului Berlinschi Ruslan.

33. Susține că, încetând cauza penală de învinuire cet. Berlinschi Ruslan în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(2), (3), art.223 lit. c) din Codul penal, instanța de fond a ignorat Deciziile Curții Constituționale și prevederile explicative a Hotărârii Plenului CSJ din 22 februarie 2019, fiind greșit calculat termenul de menținere persoanei vizate în calitate de bănuț, cazul fiind examinat unilateral, motivarea sentinței fiind expusă neclar și contradictoriu. Or, în speță, prin sentința pronunțată la 22 aprilie 2024, partea acuzării a fost lipsită de dreptul la un proces echitabil. În context este de menționat și faptul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat în numeroase cazuri, că dimensiunea obligațiunilor statului referitoare la investigarea minuțioasă și rezultativă a oricărui fapt pretins a fi infracțional nu implică nici dreptul de a declanșa o anchetă penală împotriva unui terț sau ca acesta să fie condamnat la sancțiuni de natură penală, nici o obligație de rezultat care ar presupune că orice urmărire penală trebuie să se finalizeze printr-o condamnare. În special, în ipoteza în care se pune problema unei reglementări care are ca obiect protecția drepturilor garantate de Convenție, acestea impun organizarea unui sistem judiciar de anchetă eficace la finalizarea căreia să nu existe nici o aparență de apreciere arbitrară a circumstanțelor care s-au aflat la originea faptei (a se vedea cauza Dragănschi împotriva României, cererea nr. 40890/04).

34. În opinia procurorului, prin încetarea „cauzei penale” în privința cet. Berlinschi Ruslan, în ședința pregătitoare, fără a examina fondul cauzei, instanța judiciară a încălcat principiul egalității armelor în proces, întrucât partea acuzării a fost lipsită nejustificat de dreptul de a prezenta probe în susținerea poziției sale, de a-și expune argumentat cu referire la faptele comise, încadrare juridică, etc. Prin disjungerea cauzei penale în privința altor inculpați, pot fi lezate și drepturile și interesele ultimilor. Un alt element imperativ strict legat de egalitatea de arme îl reprezintă și necesitatea motivării hotărârilor judecătorești. Motivarea hotărârii justifică echitatea procesului penal și din prisma dreptului justițiabilului de a, fi convins că justiția a fost înfăptuită, respectiv judecătorul a examinat toate mijloacele procesuale și procedurale prezentate de participant. Astfel, au rămas fără examinare cuvenită argumentele procurorului precum că, prevederile art. 63 alin.(1) și alin. (1¹) din Codul de procedură penală nu stipulează ca, ordonanța de începerea a urmăririi penale servește drept temei pentru recunoașterea persoanei în calitate de bănuț și că ea însuși nu a afectat drepturile cet. Berlinschi Ruslan, nefiind efectuate careva acțiuni procesuale active în privința ultimului (percheziția, etc.).

35. Relatează că, aprecierea completă și justă a circumstanțelor cazului trebuie

să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a argumentelor părților și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. În opinia procurorului, analiza presupune examinarea fiecărui argument în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul examinării argumentelor părților, instanța de judecată trebuie să formuleze o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția pronunțată și care trebuie să fie motivată. Nu este clară, motivată corespunzător și poziția instanței de fond cu referire la încetarea cauzei penale pornită la 27 iulie 2022, în temeiul sesizării Inspectoratului pentru protecția Mediului, în baza art. 223 lit. c) din Codul penal, pe faptul că, factorii de decizie din cadrul SRL „*****”, în lipsa actelor permissive, încălcând astfel cerințele securității ecologice, în luna iulie 2022 au dispus neautorizat la construcția hidrotehnică din extravilanul sat. *****, raionul Telenești blocajului intenționat a fluxului de apă din râul Râut, fapt care a adus la secarea completă a apei din râul menționat pe sectorul în aval de barajul Hidrocentralei din satul *****, raionul Telenești și până la satul *****, raionul Telenești, având ca consecință provocarea pieirii în masă a peștilor și perturbarea activității obiectivului acvatic.

36. Mai menționează că, la 16 septembrie 2022, după conexarea cauzelor penale, în termen de până la 3 luni de la data pornirii urmăririi penale sus indicate, procurorul delegat în Procuratura Generală pentru exercitarea atribuțiilor de procuror pentru misiuni speciale, Corețchii Alexandr l-a pus sub învinuire pe cet. Berlinschi Ruslan, fiind încredințate faptele și consecințele prejudiciabile produse la începutul lunii iulie 2022. Deci, în ipoteza, în circumstanțele în care cauzele penale nu erau să fie conexate, ordonanța de punere sub învinuire din 16 septembrie 2022 urma să fie considerată emisă în termenul stabilit de art. 63 din Codul de procedură penală, iar dacă cauzele penale au fost conexate, în opinia instanței de fond, cet. Berlinschi Ruslan contrar prevederilor legale a fost pus sub învinuire, fapt care contrazice gândirea logică. Nu este absolut clar faptul cum instanța de fond, fără a examina fondul cauzei, a calificat acțiunile comise de cet. Berlinschi Ruslan drept infracțiune unică, fiind comisă în diferite perioade de timp, cu survenirea diferitelor urmări prejudiciabile și cum judecata a constatat că faptele, pretins a fi comise de către ultimul, în diferite perioade de timp, în participate cu Lungu Vladimir *****, Botnariuc Alina *****, Dermenji Veaceslav *****și Savca Angela *****, nu numai că nu acoperă (înlătură) încălcarea principiului enunțat, dar pun în imposibilitate absolută instanța de judecată de a face careva delimitări și calificări în parte a faptelor imputate lui Berlinschi Ruslan din lipsa de competențe în acest sens.

37. Invocă, că potrivit art.325 alin.(1) din Codul de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Sub aspectul menționat supra, procurorul constată faptul că, acțiunile infracționale comise de făptuitorului Berlinschi Ruslan la începutul lunii iulie 2022, survenind consecințele favorabile, au rămas fără examinare și apreciere de către instanța de fond, iar, în opinia procurorului, stabilirea

corectă a circumstanțelor cauzei necesita efectuarea cercetării judecătorești, în final, fiind pronunțată o hotărâre motivată, legală, bazată pe probele cercetate, respectând drepturile participanților la proces. Nu este absolut clar, care drept constituțional și internațional a fost încălcat lui Berlinschi Ruslan în urma pornirii urmăririi penale, întrucât ultimul nu este direct vizat în ordonanță de începere a urmăririi penale din 25 septembrie 2017 (este indicat - factorii de decizii al SRL „*****”), iar în privința ultimului nu s-au efectuat acțiuni procesual-penale și măsuri speciale de investigații care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei (percheziții, rețineri, aplicarea măsurilor de constrângere, sechestre, etc.).

38. Explică, că prima acțiune procesual penală efectuată în privința cet. Berlinschi Ruslan a fost emiterea și aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoașterea în calitate de bănuît din 23 septembrie 2019, termenul de bănuît urmând a fi calculat începând cu data indicată. Concluziile făcute de instanța de fond nu au un suport probatoriu și factual, fiind greșit aplicată legea. Or, din însuși constatările făcute de instanța de fond și materialele cauzei penale, reiese că toate plângerile și cererile înaintate de avocații cet. Berlinschi Ruslan sunt depuse începând cu data de 26 septembrie 2019, fapt care ne vorbește despre lipsa de represii a organului de urmărire penală împotriva ultimului ca rezultat al pornirii urmăririi penale pe faptul încălcării cerințelor securității ecologice, soldate cu pierirea în masă a animalelor (peștelui).

39. Notează și faptul că, în sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 22 aprilie 2024, este greșit indicată data emiterii ordonanței procurorului-șef al Secției investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Pîrlui Ghenadie (8 noiembrie 2018), corect fiind data de 8 noiembrie 2019. Deci, concluzionează că, până la 23 septembrie 2019 organul de urmărire penală nu a lezat drepturile și interesele cet. Berlinschi Ruslan, nu a creat represii importante, iar acțiunile procesual penale efectuate pe caz au avut drept scop acumularea probelor pe caz și stabilirea persoanelor vinovate. Faptul că, procurorul Uglea Mihai, după pornirea urmăririi penale, pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art.223 lit. c), d) din Codul penal, nu l-a informat pe cet. Berlinschi Ruslan vorbește despre legalitatea acțiunilor procurorilor pe caz și despre necunoașterea identității făptuitorului/făptuitorilor pe caz la acea etapă.

40. Reltează că, în urma examinării dosarului juridic SRL „*****” în cadrul urmăririi penale s-a constatat că, în temeiul cererii de înregistrare a începerii procedurii de reorganizare a persoanei juridice din 03.01.2018 și decizia nr. 1 a asociatului unic al persoanei juridice SRL „*****” din 26 decembrie 2017 s-a decis aprobarea de primire de patrimoniu în rezultatul reorganizării societății SRL „*****”, prin dezmembrare-separarea unei părți din patrimoniu cu alipirea acesteia la patrimoniu SRL „*****”. Conform procesului-verbal al adunării generale extraordinare a asociaților SRL „*****” din 21 octombrie 2019, s-a decis modificarea

componentei asociațiilor conform contractului de vânzare cumpărare din 11 octombrie 2019 și efectuarea înregistrărilor la ASP. Societatea avea la acel moment ca asociați pe muniții - Berlinschi Ruslan (35%) și Andronachi Tudor (65%). Potrivit contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale din 24 septembrie 2021, Andronachi Tudor a vândut cet. Berlinschi Ruslan partea socială în mărime de 65% cu un preț de 1300 lei, cu condiția de dreptul de a răscumpăra a părții de 65 % în termen de maxim până la 24.09.2024, Cumpărătorul va fi în drept să încheie acte de dispoziție cu partea socială în pct.2.1 al prezentului contract, numai dacă vânzătorul, sau reprezentantul desemnat de el prin act autentic, va permite încheierea actului juridic. Deci, instanța de fond greșit a apreciat faptul că, cet. Berlinschi Ruslan în perioada comiterii faptelor prejudiciabile (anii 2017-2022) era unicul fondator și „factor de decizie” al SRL „*****”, deci, el era unicul fondator și conducător al întreprinderii în perioada de până la 11 octombrie 2019 și respectiv, după 24 septembrie 2021.

41. Consideră ca fiind nefondate și argumentele instanței de judecată cu referire la faptul ca, prin ordonanța de începere a urmăririi penale, organul de urmărire penală a oficializat suspiciunile de săvârșire a acestei infracțiuni de către Berlinschi Ruslan, în continuare și până la sfârșitul urmăririi penale, toate acțiunile organului de urmărire penală fiind îndreptate spre acumularea probelor privind vinovăția persoanei indicate în ordonanță, or, pe faptul complicității în încălcarea cerințelor securității ecologice, sunt inculpați încă patru persoane (Botnariuc Alina, Lungu Vladimir, Savca Angela, Dermenji Veaceslav).

42. Invocă și faptul că, în ordonanța de începere a urmăririi penale din 25 septembrie 2017, procurorul Uglea M. a menționat faptul că există bănuială rezonabilă privind comiterea infracțiunii prevăzute de art.223 lit. c), d) din Codul penal în privința factorilor de decizii din cadrul SRL „*****”, neștiind identitatea persoanei/persoanelor, fiind indicate faptele infracționale. Poziția instanței de fond că urmărirea penală a fost pornită anume în privința cet. Berlinschi Ruslan și nu pe fapt este greșită, ilegală, contravine deciziilor Curții Constituționale, deciziilor Curții Europene pentru Drepturile Omului.

43. Explică, că sub definiția factorilor de decizii SRL „*****” cade nu numai cet. Berlinschi Ruslan dar și alte persoane (inclusiv și împuternicite de conducătorul) din cadrul întreprinderii, subiecți ai infracțiunii prevăzute de art.223 din Codul penal. Studiarea materialelor cauzei penale denotă faptul că din numele SRL „*****” și SRL „*****” au efectuat acțiuni cet. Cazacu Natalia (reprezentant), cet. Postica Diana, ultima depunând cererea la Agenția de Mediu privind abținerea actului permisiv în favoare agentului economic sus menționat. Procesul decizional consta în ansamblul fazelor prin intermediul cărora se pregătește, adoptă, aplică și evaluează decizia managerială. Pentru management, prezintă interes cu prioritate decizia managerială care poate fi definită ca acea decizie care are urmări nemijlocite asupra deciziilor, acțiunilor și comportamentelor a cel puțin unei alte persoane.

44. Argumentează că, reieșind din materialele cauzei penale cet. Berlinschi Ruslan nu era unicul lucrător care activa și activează la SRL „*****” și SRL „*****”, iar cuvintele „factorii de decizii” nu sunt sinonime cu cuvintele „conducător” sau „fondator”. În ipoteză, conducătorul sau fondatorul (chiar și unic) al întreprinderii puteau să nu cunoască despre acțiunile factorilor de decizii. Examinarea unilaterală a circumstanțelor cauzei și ignorarea principiilor naționale și internaționale, au adus, în opinia procurorului, la pronunțarea unei sentințe ilegale și nemotivate potrivit prevederilor legislației în vigoare.

45. Nu în ultimul rând atrage atenția că instanța de fond, în sentința de încetare în privința cet. Berlinschi Ruslan, descrie indicii componenței de infracțiune prevăzută de art.223 din Codul penal, făcând și unele concluzii asupra imposibilității delimitării acțiunilor făptuitorului, în coraport cu acțiunile prejudiciabile produse în anul 2017 și 2022, or, în opinia procurorului, sentința de încetare nu poate fi bazată pe astfel de argumente, fără examinarea fondului cauzei, ele nefiind cuprinse în prevederile art.391 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală.

46. Procurorul consideră că, instanța de fond greșit a aplicat legea la adoptarea sentinței de încetare, fapt care denotă necesitatea casării sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 22 aprilie 2024, cu dispunerea rejudecării. Astfel, instanța de fond nefondat a încetat cauza penală în partea ce ține de învinuirea lui Berlinschi Ruslan în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin. (2), (3), art.223 lit. c) din Codul penal, or, potrivit art.332 alin.(1), art.350 alin.(1), art.391 alin.(1) din Codul de procedură penală, se încetează procesul penal și nu cauza penală, astfel fiind greșit aplicată legea. Încetarea cauzei penale este prevăzută în art.284 alin.(5) din Codul de procedură penală și se aplică numai în cadrul urmăririi penale și nicidecum la etapa judecării cauzei penale în instanța de judecată. Încetarea cauzei penale și încetarea procesului penal sunt două soluții procesuale deferite, fiind aplicate în anumite etape a procesului penal. Or, potrivit art.24 alin.(1) din Codul de procedură penală, urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sânt separate și se efectuează de diferite organe și persoane. Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

47. Susține că, la etapa examinării cauzei penale în fond, instanța, fără a disjunge materialele în privința inculpatului Berlinschi Ruslan, nu era în drept să înceteze „cauza penală”, or, legislația procesual penală nu prevede astfel de soluții la examinarea cauzei penale în instanța de judecată. Consideră că, în speța, nu este aplicată analogia legii. Deci, instanța de fond, a pronunțat o soluție care nu este prevăzută de legislația procesual penală (art.332,350, 391 din Codul de procedură penală). La fel, cererea privind încetarea procesului penal, în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală, a fost depusă în partea pregătitoare a ședinței de judecare, fapt menționat în sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 22

aprilie 2024, peste 9 luni de la data parvenirii dosarului penal a două oară în instanța de judecată. E de menționat și faptul că, cauza penală menționată a fost remisă spre examinare în instanța de judecată la 25 aprilie 2023, instanța de fond având suficient timp pentru a verifica existența temeiurilor de încetare a procesului penal, iar în ședința de judecată din 18 decembrie 2023 procurorul a fost obligat să asigure prezența reprezentantului părții vătămate (care, ca parte în proces, nu a fost citat potrivit modului prevăzută de lege de către instanța de fond) și a martorilor acuzării, fiind fixate ședințele de judecată pentru data de 28 martie 2024 (ora 09-16.00), 04 aprilie 2024 (ora 09-16.00), 08 aprilie 2024 (ora 09-16.00) și 15 aprilie 2024 (ora 09-16.00).

48. Mai enunță că, reieșind din prevederile legale și doctrina pe caz, în funcție de etapele judecătii în prima instanță, la care pot fi aplicate anumite cauze de încetare a procesului, s-au divizat temeiurile care se aplică: a) doar până la examinarea probelor, numai temeiurile privind amnistia sau prescripția. După examinarea probelor aceste temeiuri conduc la adoptarea unei sentințe de condamnare (art. 389 alin. (4) pct.2) și 3) din Codul de procedură penală); b) doar după examinarea probelor (după cercetarea judecătorească), fiind aplicabile următoarele temeiuri: 1) persoana a săvârșit o faptă prejudiciabilă fiind în state de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere ou caracter medical; 2) procurorul a renunțat de la învinuire; 3) în cazurile prevăzute în art. 54-56 din Codul penal (liberarea de răspundere penală a minorilor; liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională; liberarea în legătură cu renunțarea de bunăvoie la săvârșirea infracțiunii; 4) în cazurile conform art.391 alin.(1) pct.6) Codul de procedură penală și art.57 Cod penal, (liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă) sau art.58 Cod penal (liberarea de răspundere penală în legătură cu schimbarea situației); 5) fapta persoanei constituie o contravenție; c) la toate etapele, atât în ședință preliminară cât și după cercetarea judecătorească. Temeiurile de încetare a procesului în ședința preliminară sunt expres prevăzute de lege, fie de Codul de procedură penală, fie de Codul penal sau de alte legi organice.

49. În opinia procurorului, nu poate fi încetat procesul penal, în cazul când sunt invocate nulități ale actelor și/sau încălcări esențiale ale normelor procesual penale. În acest caz, este necesar de examinat problema sub aspectul admisibilității probelor pe de o parte în cadrul unui proces contradictoriu, în procedura generala de examinare. În speța, pornind la cele expuse mai sus, în opinia procurorului, este greșită și contrară legii soluția instanței de fond privind încetarea procesului penal în cadrul ședinței preliminare sau ședinței pregătitoare, potrivit art.391 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală.

50. Atrage atenție și la faptul că, cauza penală în partea ce ține de învinuirea cet. Berlinschi Ruslan în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(2), (3), art.223 lit. c) din Codul penal a fost încetată pe motivul că, există circumstanțe care exclud sau

condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală. Or, în speță, instanța de fond nu a constatat careva circumstanțe plauzibile care au exclus sau au condiționat pornirea urmăririi penale. Urmăririle penale, pe faptul încălcărilor cerințelor securității ecologice soldate cu pierirea în masă a animalelor, au fost pornite legal, nefiind constatate careva abateri de la normele legale de către instanța de judecată.

51. Mai declară că, lăsarea fără examinare a acțiunii civile înaintate de Inspectoratul pentru Protecția Mediului împotriva lui Berlinschi Ruslan este contrar prevederilor legale. Nesoluționată de către instanța penală a acțiunii civile în cazul încetării procesului penal în ședința preliminară poate genera discuții similare cu cele care au dus la constatarea de către CtEDO a încălcării dreptului la un proces echitabil în situația în care partea civilă nu-și găsește rezolvarea, în cadrul procesului inițial, a pretențiilor sale, fără ca ei să i se poată reține vreo culpă procesuală pentru această nerezolvare a fondului.

52. Opinează că, instanța de fond nefondat a trecut în contul statului cheltuielile judiciare în quantum în care urmau a fi încasate de la cet. Berlinschi Ruslan în cazul stabilirii în modul corespunzător a vinovăției lui în comiterea faptelor incriminate de către organul de urmărire penală, or, constatarea vinovăției inculpatului urmează a fi stabilită numai după examinarea în fond a tuturor probelor prezentate de către părți, fiind pronunțată sentința de condamnare sau sentinței de încetare pe temeuri de nereabilitare (cazurile prevăzute la art. 275 pct. 4)-9) din Codul de procedură penală). Potrivit art.229 alin.(1), (2) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.

53. Procurorul concluzionează că disjungerea cauzei penale cu referire la Berlinschi Ruslan se va răsfrânge negativ asupra efectuării depline și obiective a cercetării judecătorești în privința altor inculpați, fiind posibil lezate drepturile și interesele ultimilor. Instanțele judecătorești și organele de urmărire penală, care aplică normele procesual penale, sânt obligate să activeze în așa mod, încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată, sau supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere. În situația când instanțele de judecată au pronunțat hotărâri judecătorești de încetare a procesului penal în baza motivelor discutate, hotărâri devenite irevocabile, procesul stabilirii adevărului și exercitarea unei justiții veritabile este întrerupt. Deci, reieșind la cele expuse mai sus, instanța de fond a comis erori de drept, fiind pronunțată sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 22 aprilie 2024, care are un conținut neclar, contradictoriu, procesul penal în privința cet. Berlinschi Ruslan fiind încetat ilegal și cu soluție care nu este prevăzută de legislația procesual penala (încetarea cauzei penale).

54. *Colegiul penal, examinând materialele cauzei penale, consideră recursul ca fiind întemeiat și pasibil de a fi admis, cu casarea integrală a sentinței, și trimiterea la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.*

55. *Potrivit art. 437 alin. (1) din Codul de procedură penală, pot fi atacate cu recurs, sentințele pronunțate de judecătorii privind infracțiunile ușoare pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa nonprivativă de libertate.*

56. *Conform art.448 din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

57. *În particular, avându-se în vedere recursul, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.*

58. *Conform art.449 alin.(1) pct. 2) lit. d) din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

59. *Din conținutul recursului declarat, acuzatorul de stat își exprimă dezacordul cu soluția instanței de fond de încetare a cauzei penale de învinuire a inculpatului Berlinschi Ruslan pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, fapt ce cade sub incidența art.444 alin.(1), pct.6) din Codul de procedură penală.*

60. *Exigențele CEDO obligă instanțele de recurs de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanța de fond, în caz contrar art. 6 este încălcat, fiind afectată echitatea procedurii (hotărârea CtEDO Leoni versus Italia).*

61. *Statuările art. 1 din Codul de procedură penală indică expres asupra faptului că, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, având drept scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.*

62. *Subsecvent, dispozițiile art. 1 alin. (3) din Codul de procedură penală prevăd că, organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere ori să nu fie victima încălcării*

altor drepturi fundamentale

63. Potrivit prevederilor art.7 din Codul de procedură penală, *procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.*

64. În temeiul art. 6 par. 1) al Convenției Europene a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, a ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

65. Totodată, Colegiul penal evidențiază potrivit art. 384 alin. (3) din Codul procedură penală, *sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.*

66. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) din Codul de procedură penală, *la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.*

67. În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 4) și 5) din Codul de procedură penală, *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, în cazul când o parte a acuzației este considerată neîntemeiată – temeiurile pentru aceasta, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacă la judecată s-a efectuat așa ceva.*

68. În același context, Colegiul penal menționează că, hotărârile pronunțate de instanța ierarhic inferioară trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

69. Subsecvent, conform art. 444 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond, în cazurile când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărîrii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.*

70. În sensul celor expuse supra, având în vedere că, erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, sentința instanței de fond urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în alt complet de judecată.

71. Instanța de recurs reține că, prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-1063/2023 din 22 aprilie 2024, s-a încetat cauza penală în partea ce ține de învinuirea lui Berlinschi Ruslan ***** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (3), art. 223 lit. c) din Codul penal în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) din Codul de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

72. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței recurate, reiterând prevederile legale aplicabile speței, instanța de recurs constată că, la judecarea cauzei instanța de fond a admis erori de drept procesual, adoptând o sentință de încetare în privința inculpatului, astfel încât se relevă necesitatea de a casa sentința instanței de fond, necesitate ce derivă din nerespectarea de către ultima a cerințelor de drept vizând prevederile art. 384 alin. (3), art. 385 alin. (1), 394 alin.(1), pct. 1, 2, 4, 5 din Codul de procedură penală, conform cărora sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată cât și vizând limitele judecării cauzei, art. 325 din Codul de procedură penală.

73. Instanța de recurs subliniază că, consecință a soluției de încetare a cauzei penale intentată în privința inculpatului Berlinschi Ruslan, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), (3), art. 223 lit. c) din Codul penal, judecătorul fondului a invocat circumstanțele care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală prevăzute de art. 391 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, motivând că, *"... emiterea cu întârziere a ordonanței nominalizate de punere sub învinuire a lui Berlinschi Ruslan ***** reprezintă o încălcare esențială a legii procesual penale, care afectează drepturile și interesele legitime ale ultimului, iar în baza art. 94 alin.(1) pct. 8) și alin.(2) din Codul de procedură penală este nulă și, respectiv, în corespundere cu art. 251 din Codul de procedură penală (în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale), devin nule și toate celelalte acte procedurale de urmărire penală. Această stare de lucruri, conduce la lipsa probelor admisibile și, în consecință, conduce la imposibilitatea determinării vinovăției persoanei ca element indispensabil al laturii subiective a infracțiunii. Într-o astfel de interpretare, se conchide că toate actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului legal de ținare a*

persoanei în calitate de bănuît, sunt nule și procesul penal urmează a fi încetat. Mai mult, actele de urmărire penală îndeplinite de către organul de urmărire penală (procuror) în perioada de după 25 decembrie 2017 sunt lovite de nulitate nu atât în temeiul prevederilor art. 251 din Codul de procedură penală (în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale), cât în temeiul faptului că sunt contrare principiului de drept aplicat în jurisprudența națională și internațională - dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori, ce corespunde hotărârii Curții Constituționale menționate, Constituției Republicii Moldova și prevederilor CEDO...”.

74. Analizând motivele de fapt și de drept supuse la baza sentinței de încetare a cauzei penale pendinte, raportate la circumstanțele de fapt considerate, Colegiul penal apreciază concluzia instanței de fond ca fiind una anticipată, or, potrivit art. 251 din Codul de procedură penală, *încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelui act. Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sânt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei. Încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată - când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.*

75. În raport cu dispozițiile indicate supra, din materialele cauzei penale rezultă că, potrivit ordonanței procurorului în Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Uglea Mihai din **27 septembrie 2017, s-a dispus începerea urmăririi penale** în baza art. 223 lit. c) și d) din Codul penal pe faptele descrise în partea descriptivă a ordonanței (f.d. 1, vol. 1).

76. Instanța de recurs reține că, prin ordonanța procurorului în Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Uglea Mihai din **29 septembrie 2019, s-a dispus recunoașterea administratorului SRL ”*****”, Berlinschi Ruslan, IDNP *******, A.N. *******, s.******* raionul *******, domiciliat în mun. Chișinău, *******, de naționalitate moldovean, fără antecedente penale, cetățean al RM, **în calitate de bănuît** în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 223 lit. c) și d) din Codul penal (f.d. 2-3, vol. 10).

77. Actele reiterate supra emise în privința cet. Berlinschi Ruslan, au fost

comunicate ultimului, în prezența reprezentantului său legal, contrasemnătură.

78. În conformitate cu art. 63 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură penală, *bănuitul este persoana fizică sau juridică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuît prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît. Ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței, dar nu mai tîrziu de ziua în care bănuitul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta. În cazul în care există necesitatea dispunerii unor măsuri speciale de investigații în privința bănuitului, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît și a drepturilor sale se amîină în baza ordonanței motivate a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii motivate a perioadei pînă la 3 luni. În cazul infracțiunilor privind crima organizată, spălarea de bani, al infracțiunilor cu caracter terorist, al infracțiunilor de corupție și ale celor conexe actelor de corupție, termenul de amînare a aducerii la cunoștință poate fi prelungit pînă la 6 luni, la demersul procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție. Fiecare prelungire a termenului de amînare a aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît și a drepturilor sale nu poate depăși 30 de zile.*

79. Cu titlu de *prima face*, Colegiul penal reține **Decizia nr.25 din 29.03.2018 de inadmisibilitate a sesizării nr.20g/2018** privind excepția de neconstituționalitate a articolului 63 alin.(1) punctele 1)-3) și alin.(2) pct.3) din Codul de procedură penală (recunoașterea calității de bănuît a persoanei), Înalta Curte de jurisdicție constituțională, a verificat dacă dispozițiile articolului 63 alin.(1) pct.1)-3) din Codul de procedură penală contravin dispozițiilor articolelor 4, 20, 23 alin.(2), 26 alin.(1)-(3) și 54 alin.(1) din Constituție, în măsura în care nu stabilesc și alte acte procedurale care ar conține o acuzație în materie penală. Curtea a observat că articolul 63 alin.(1) din Codul de procedură penală stabilește că persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuît doar dacă în privința acesteia a fost emis unul dintre următoarele acte procedurale: 1) procesul-verbal de reținere, 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate și 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît. De asemenea, potrivit pct.3) din alin.(2) al aceluiași articol, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît mai mult de 3 luni sau mai mult de 6 luni doar persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate. Astfel, Curtea a reținut că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît reglementate de articolul 63 alin.(1)

din Codul de procedură penală se referă la prima componentă a conceptului de „acuzare în materie penală” în sensul Convenției, și anume la „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”. Cu referire la criticile de neconstituționalitate invocate în sesizare, potrivit cărora modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț stabilite de articolul 63 alin.(1) din Cod sunt reglementate în mod limitativ, Curtea a mai reținut că problema abordată de autorul excepției își găsește soluția în cuprinsul alin.(1/1) din același articol, care prevede că ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț și informația despre drepturile prevăzute la articolul 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile [...] din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta.

80. Sub acest aspect, se reține că jurisprudența Curții Europene este constantă în privința faptului că percheziția poate constitui o „*acuzare în materie penală*” în sensul articolului 6 § 1 din Convenție, în cazul în care percheziția a produs „*repercusiuni importante asupra situației (persoanei)*” (*Ommer v. Germania (nr. 2)*, hotărârea din 13 noiembrie 2008, § 69; *Coeme și alții v. Belgia*, hotărârea din 22 iunie 2000, § 133; *Barry v. Irlanda*, hotărârea din 15 decembrie 2005, § 35; *Barry v. Irlanda*, hotărârea din 15 decembrie 2005, § 35; *Novikas v. Lituania*, hotărârea din 20 aprilie 2010, § 23; *Strategies și Communications și Dumoulin v. Belgia*, hotărârea din 15 iulie 2002, § 42; *Lindkvist v. Danemarca*, decizia din 9 septembrie 1998, § 2).

81. Astfel, în cauza *Novikas v. Lituania*, Curtea Europeană a menționat că, percheziția în sine afectează în mod substanțial situația persoanei chiar dacă ca urmare a acesteia autoritățile nu identifică nimic relevant pentru investigarea cauzei (hotărârea din 20 aprilie 2010, § 23). *Însă, situația este distinctă când percheziția are loc în legătură cu investigarea unei infracțiuni unde este vizată o altă persoană și care are ca scop ridicarea de obiecte și documente relevante cauzei. În acest caz, persoanei nu-i va fi recunoscută calitatea de bănuț, pentru că acțiunea procedurală nu se efectuează în raport cu aceasta (a se vedea, Lehtinen v. Finlanda (nr. 2), 8 iunie 2006, § 30; Havas v. Ungaria, hotărârea din 13 noiembrie 2014, § 21).*

82. De asemenea, în cauza *Zosymov v. Ucraina* (hotărârea din 7 iulie 2016, § 84), Curtea Europeană a constatat că, deși reclamantul era menționat în mandatul de efectuare a percheziției ca „suspect”, având în vedere că acestuia nu i-au fost înaintate acuzații formale în timpul anchetei, autoritățile au refuzat să îi atribuie calitatea de „suspect” pentru că nu existau suficiente probe pentru a-l bănuț de săvârșirea unei infracțiuni și că nu au fost întreprinse alte acțiuni de urmărire penală în privința acestuia, percheziția efectuată la apartamentul reclamantului nu a afectat situația personală a acestuia de o manieră comparabilă cu cea a unui suspect din cadrul unei proceduri penale.

83. Din cele menționate, se relevă că aprecierea existenței sau a absenței unor „*repercusiuni importante pentru situația (persoanei)*” reprezintă factorul

determinant în procesul de calificare a percheziției atât sub aspectul unei „acuzatii în materie penală”, în sensul articolului 6 § 1 din Convenție, cât și sub aspectul dispozițiilor articolului 63 alin. (1¹) din Codul de procedură penală. În acest sens, legislatorul le-a acordat organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată competența de a aprecia, în fiecare caz concret, dacă acțiunile procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale au produs sau nu repercusiuni importante pentru situația persoanei și dacă, în consecință, persoanei trebuie să-i fie recunoscută calitatea de bănuیت în sensul alin.(1¹) al articolului 63 din Cod, având în vedere particularitățile fiecărui caz concret.

84. Prin urmare, se reține că, art. 63 alin.(1) din Codul de procedură penală prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuیت, însă, prin excepția instituită de alin.(1¹) din același articol, legislatorul stabilește anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil stabilit de articolul 20 din Constituție.

85. La caz, contrar concluziilor fondului, instanța de recurs reiterează că, din analiza ordonanței de pornire a urmăririi penale rezultă că, urmărirea penală **a fost pornită in rem**, la data de 25 septembrie 2017, în baza actului de sesizare și materialele administrate pe motiv că, există bănuiala rezonabilă că a fost comisă infracțiunea prevăzută la art. 223 lit. c) și d) din Codul penal, fiind dispusă în partea dispozitivă începerea urmăririi penale în baza componenței de infracțiune prevăzute de art. 223 lit. c) și d) din Codul penal.

86. În aceeași ordine de idei, Colegiul penal indică, că **ordonanța** procurorului în Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Uglea Mihai **din 29 septembrie 2019, s-a dispus recunoașterea administratorului SRL ”*****”, Berlinschi Ruslan, în calitate de bănuیت** în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 223 lit. c) și d) din Codul penal, iar prin **ordonanța** procurorului în Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice a Procuraturii Generale, Bordea Maia din data de 20 decembrie 2019, **cet. Berlinschi Ruslan *******, **administrator al SRL ”*****”, a fost pus sub învinuire**, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 223 lit. c) și d) din Codul penal.

87. Reieșind din circumstanțele enunțate supra, Colegiul penal concluzionează că, ordonanța de pornire a urmăririi penale nu reprezintă unul din actele procesuale indicate în art. 63 alin. (1) din Codul de procedură penală, prin care persoana a fost recunoscută în calitate de bănuیت, întrucât, prin ordonanța de pornire a urmăririi penale nu s-a stabilit calitatea de bănuیت a persoanei și, prin urmare, termenul de trei luni trebuie calculat din data emiterii ordonanței de recunoaștere a calității de bănuیت și anume din data de 23 septembrie 2019, în privința cet. Berlinschi Ruslan, dar nu din

data începerii urmăririi penale (25 septembrie 2017) după cum a conchis instanța de fond.

88. În plan secund, instanța de recurs a supus examinării *criteriile Engel* cu referire la repercusiuni serioase din data pornirii urmăririi penale *in rem* la data de 25 septembrie 2017 până la data atribuirii calității de bănuît – 23 septembrie 2019, în privința cet. Berlinschi Ruslan.

89. Potrivit condițiilor de drept desprinse în lumina prevederilor indicate, instanța de recurs reține ca o repercusiune serioasă asupra persoanei, necesită a întruni cumulativ 3 condiții, și anume: **(i)** *existența unei „acuzății în materie penală”*; **(ii)** *notificarea oficială despre această acuzație (cu categoriile stabilite în art. 63 alin. (1) din Codul de procedură penală, această condiție exceptând situațiile când se probează când partea acuzării a ezitat să-și onoreze obligațiile de informare)*; **(iii)** *constatarea „repercusiunilor importante” pentru persoana suspectă de comiterea infracțiunii.*

90. Prin urmare, în sensul analizei particularităților ce vizează preținsele repercusiuni serioase asupra persoanelor vizate, existența acestora în cadrul acțiunilor organului de urmărire penală nu pot fi reținute drept întemeiate în condițiile în care din materialele cauzei penale nu rezultă și nu au fost constatate „repercusiuni importante” pentru cet. Berlinschi Ruslan suspect de comiterea infracțiunii, din data pornirii urmăririi penale până la data atribuirii calității de bănuît.

91. Totodată potrivit art.63 alin.(5) din Codul de procedură penală, calitatea de bănuît încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.

92. Fiind investit cu o situație de fapt, judecătorul fondului, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, referitor la fapta incriminată inculpatului Berlinschi Ruslan, în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 42 alin. (2), (3), art. 223 lit. c) și d) din Codul penal, ori prin insuficiența motivării sentinței, a fost afectată hotărârea și această încălcare nu poate fi înlăturată decât prin desființarea hotărârii pronunțate.

93. În acest sens, se notează că, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c.25 Finlandei* (2003) §37, *Kuznetsov și alții c. Rusiei* (2007) §85).

94. De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza *Helle împotriva Finlandei*, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile

esențiale supuse atenției sale.

95. Așadar, sintetizând jurisprudența constantă a CtEDO, și anume, dispozițiile art. 6 §1 CtEDO, se constată impunerea instanțelor naționale să-și motiveze deciziile, urmând să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia (*hotărârea Boldea versus România*).

96. Rezumând cele menționate supra, Colegiul penal constată că, instanța de fond nu a formulat o motivare corespunzătoare vis-a-vis de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, fiind prezentă eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 444 din Codul de procedură penală.

97. Totodată, prevederile art. 449 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură penală, conform modificărilor operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 stipulează expres că, *judecând recursul, instanța rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, **dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului.***

98. Prin urmare, examinând recursul formulat, reieșind din solicitările acuzatorului de stat privind casarea sentinței instanței de fond, raportate la constatările invocate supra, reiterând prevederile art.425 din Codul de procedură penală, Colegiul penal, urmează a dispune casarea acestei sentințe și remiterea cauzei penale la rejudecare întrucât, în speță, prin emiterea unei noi hotărâri în privința inculpatelor face posibilă înrăutățirea situației ultimului, fapt ce contravine dispozițiilor legale reiterate supra.

99. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de fond urmează să se conducă de dispozițiile art. 451, coroborat cu art. 436 din Codul de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizat în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în hotărârea adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării sentinței atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 385 din Codul de procedură penală.

100. În conformitate cu art. art. 449, 417-418 din Codul de procedură penală, Colegiul penal –

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura Generală pentru exercitarea atribuțiilor de procuror pentru misiuni speciale, Coreștii Alexandr împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-1063/2023 din 22 aprilie 2024, casează integral această sentință cu trimiterea la rejudecare în aceeași,

instanță în alt complet de judecată.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecător
Alexandru

Judecător

Judecător

Spoială

Chiroșca Igor

Băbălău Denis